

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Mona Nilsen

Postboks 7113 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Besøksadresse:
Karl Johans gate 41 B, Oslo
Telefon: 22 99 59 00
Telefaks: 22 99 59 03
post@sjt.no
www.sjt.no

Saksbehandler: Solfrid R. Kristoffersen, 22995943
Vår ref.: 15/1115-25
Deres ref.: 16/564
Dato: 19.04.2016

Høringsuttalelse - endringer i jernbaneloven og enkelte andre lover som følge av jernbanereformen

Vi viser til høring om forslag til endringer i jernbaneloven mottatt 8. mars 2016.

Statens jernbanetilsyn har tidligere gitt innspill til mulige lovendringer i brev av 9. desember 2015, og departementet har svart ut enkelte av disse innspillene i brev til tilsynet av 21. mars 2016. Tilsynet ser at flere av våre innspill er hensyntatt i forslaget til endringer i jernbaneloven, vi har imidlertid enkelte merknader til forslaget.

Vedørende § 6 annet ledd

I forslaget § 6 annet ledd siste punktum står det: «*Ansvaret omfatter også deler av driften som utføres av leverandører*». Det er tilsynets oppfatning at setningen kan skape tolkningstvil, fordi dette kan leses som at virksomhetens ansvar begrenses til den del av driften som drives av leverandører. Slik tilsynet forstår forslaget er hensikten å påpeke at virksomheten ikke kan frasi seg ansvaret for den delen av driften som utføres av leverandører, like lite som den helt eller delvis kan fraskrive seg ansvaret for driften som sådan. På denne bakgrunn foreslår vi at § 6 annet ledd siste punktum får følgende ordlyd:

«Ansvaret gjelder også for den del av driften som utføres av leverandører.»

Vedrørende overtredelsesgebyr

I vårt brev nevnt over ga tilsynet innspill om at det er ønskelig med en hjemmel for illeggelse av overtredelsesgebyr ved brudd på jernbanelovgivningen. Forslaget er ikke fulgt opp, og departementet har i sitt brev av 21. mars informert oss om at man ville avvente den regulering av overtredelsesgebyr som er ventet i forvaltningsloven.

Forslag til endringer i forvaltningsloven ble lagt frem av Justis- og beredskapsdepartementet 19. februar 2016 (Prop. 62 L (2015-2016)). Det konkluderes her med at det ikke er behov for en felles hjemmel for illeggelse av administrative sanksjoner, og at "...spørsmålet om hjemmel for å

ramme et foretak med administrativ sanksjon i første rekke [bør] vurderes ved utforming av sanksjonsbestemmelsene i den enkelte særlov."

Som utdypet i tilsynets brev av 9. desember 2015 er det vår vurdering at dagens reaksjonsmidler ikke er anvendelige i alle overtredelsestilfeller. Fraværet av passende og forholdsmessige reaksjonsmidler er særlig uheldig der hvor et tilsynsobjekt har foretatt gjentatte overtredelser, utvist manglende oppfølging av tilsynets korrigerende tiltak, oppnådd gevinst som følge av overtredelsen, eller der andre aktører og/eller konkurransesituasjonen er påført negative virkninger. I slike tilfeller kan en etterfølgende reaksjonsadgang med pønalt preg fremstå som et hensiktsmessig supplerende alternativ, idet den kan virke preventivt og dermed sikre at tilsynsobjekt i større grad etterlever regelverk og pålegg.

Tilsynet er innforstått med at rettssikkerhetshensyn kan tilsi en restriktiv tilnærming til å innføre og anvende overtredelsesgebyr. Tilsynet vil i denne sammenheng påpeke at de aktuelle tilsynsobjektene normalt er større foretak med ressurser til å ivareta egne interesser i forbindelse med en eventuell overtredelsessak. Samtidig mener tilsynet at vi har tilstrekkelig kompetanse og er egnet til å behandle slike saker. Det er tilsynets vurdering at det sannsynligvis vil være få saker der overtredelsesgebyr fremstår som et praktisk alternativ, og de aktuelle sakene vil fordre en særlig grundig behandling hvor partene sikres muligheter for kontradiksjon og til å ivareta sine rettigheter for øvrig. Tilsynets vurdering er således at rettssikkerhetshensyn ikke taler mot at det innføres en hjemmel for illeggelse av overtredelsesgebyr på jernbanelovgivningens område. Vi viser også til at en tilsvarende adgang er foreslått av både Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet i utkast til henholdsvis ny taubanelov og ny tivoli lov.

Tilsynet presiserer at for vår rolle markedsovervåkningsorgan oppstiller direktiv 2012/34/EU krav om at det nasjonale markedsovervåkningsorganet gis myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr («fines») i forbindelse med innhenting av informasjon og håndhevelse av organets avgjørelser. Det er tilsynets vurdering at innføring av en slik hjemmel i jernbaneloven vil være nødvendig for å kunne oppfylle Norges forventede forpliktelser på dette området.

Utover dette viser vi til vår tidligere og mer utdypende begrunnelse for behovet for illeggelse av overtredelsesgebyr. Det er tilsynets oppfatning at det i forbindelse med den planlagte lovendringen bør innføres en hjemmel for illeggelse av overtredelsesgebyr. For det tilfelle at slik hjemmel ikke innføres nå, fastholder tilsynet at slik hjemmel bør vurderes ved neste revisjon av regelverket

Med hilsen

Karianne N. Brønlund
Avdelingsdirektør, Juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur